

**GENERÁLNA PROKURATÚRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

IV/1 Spr 114/18/1000

Ústredná evidencia stanovísk
generálneho prokurátúra
Slovenskej republiky
Por. č. 1/2019

STANOVISKO
generálneho prokurátúra Slovenskej republiky

z 8. januára 2019

**k určení výšky škody pri trestnom čine podvodu podľa § 221 Trestného zákona
v prípade predaja motorového vozidla s predstieraným počtom najjazdených kilometrov**

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov vydávam v záujme jednotného uplatňovania zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov na návrh Komisie pre vydávanie záväzných stanovísk

toto stanovisko

záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry
a asistentov prokuratúry:

- 1. Za škodu ako znak skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona v prípade, ak predávajúci uvedie kupujúceho pri uzatváraní kúpnej zmluvy, predmetom ktorej je predaj motorového vozidla, do omylu v otázke technického údajá o počte kilometrov, ktoré má predávané motorové vozidlo najjazdené, treba považovať sumu rovnajúcu sa rozdielu medzi predajnou cenou pri uzatváraní kúpnej zmluvy a cenou, za akú by sa toto motorové vozidlo predalo pri poznaní technického údajá o skutočnom počte najjazdených kilometrov.**
- 2. Cena motorového vozidla so skutočným počtom najjazdených kilometrov sa stanoví objektívnym spôsobom, teda znaleckým dokazovaním alebo odborným vyjadrením.**

O d ô v o d n e n i e :

Trestný odbor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zaznamenal nejednotný postup orgánov činných v trestnom konaní pri určovaní výšky škody pri trestnom čine podvodu podľa § 221 Trestného zákona spáchaného na tom skutkovom základe, že predávajúci predá kupujúcemu motorové vozidlo s predstieraným počtom najazdených kilometrov, teda predá mu motorové vozidlo s počtom najazdených kilometrov vyšším, ako deklaruje a ako možno zistiť z tachometra, ktorý predtým prešiel úpravou, v dôsledku ktorej ukazuje nižší počet najazdených kilometrov, ako motorové vozidlo v skutočnosti má.

Právne názory prokurátorov týkajúce sa spôsobu určenia výšky škody v predmetnom prípade možno v zásade rozdeliť do dvoch skupín, avšak sú aj takí prokurátori, ktorých právny názor sa mierne odkláňa od ostatných, prípadne ich kombinuje.

Jedna názorová skupina (prvý námestník generálneho prokurátora Slovenskej republiky, prokurátori organizačno-kontrolného oddelenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, prieskumného oddelenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, oddelenia majetkovej kriminality trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, prokurátori Krajskej prokuratúry v Trenčíne, Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici, Krajskej prokuratúry v Žiline, Krajskej prokuratúry v Nitre a prokurátori väčšiny okresných prokuratúr v obvode pôsobnosti Krajskej prokuratúry v Prešove) prezentuje, že škodu v uvedených prípadoch predstavuje rozdiel medzi cenou motorového vozidla, či už zaplatenou (dohodnutou) alebo objektívne, teda znalecky, určenou pri zohľadnení predávajúcim deklarovaného počtu najazdených kilometrov a skutočnou cenou motorového vozidla v čase a mieste spáchania skutku.

Druhá názorová skupina (prokurátori medzinárodného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, Krajskej prokuratúry v Košiciach a Krajskej prokuratúry v Bratislave) má právny názor, že škodou v uvedených prípadoch je celá kúpna cena, ktorú kupujúci za predávané motorové vozidlo zaplatil.

Prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu.

Prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona sa dopustí, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku väčšiu škodu.

Zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona sa dopustí, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku značnú škodu.

Obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona sa dopustí, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu veľkého rozsahu.

Podľa § 124 ods. 1 Trestného zákona škodou sa na účely tohto zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

Podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur. Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy. Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej sumy. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

Podľa § 126 ods. 1 Trestného zákona pri určení výšky škody sa vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom útoku, v čase a v mieste činu obvykle predáva. Ak výšku škody nemožno takto zistiť, vychádza sa z účelne vynaložených nákladov na obstaranie rovnakej alebo obdobnej veci alebo na uvedenie veci do predošlého stavu.

Podľa § 126 ods. 3 Trestného zákona ak nemožno určiť výšku škody alebo ujmy ani jedným zo spôsobov podľa odsekov 1 a 2 alebo ak sú vážne pochybnosti o správnosti výšky škody alebo takto určenej ujmy, určí sa jej výška na podklade odborného vyjadrenia alebo potvrdenia právnickej osoby, ktorej pôsobnosť alebo predmet činnosti poskytuje záruku objektívnosti určenia škody alebo ujmy; inak sa výška škody určí na podklade znaleckého posudku.

Ustanovenie § 221 Trestného zákona poskytuje ochranu cudziemu majetku, ktorý tvoria všetky majetkové hodnoty patriace určitej osobe.

Objektívna stránka trestného činu podvodu je založená na tom, že páchatel uvedie určitú osobu do omylu alebo využije omyl určitej osoby a takáto osoba v dôsledku omylu zrealizuje majetkovú dispozíciu, ktorou vznikne na cudzom majetku škoda aspoň malá a páchatel sa uvedeným konaním obohatí, prípadne sa obohatí niekto iný.

Omyl je v právnej teórii definovaný ako nesúlad medzi predstavou a skutočnosťou.

Uvedením do omylu je aktívne konanie páchatel'a vytvárajúce u osoby, ktorá vykonáva majetkovú dispozíciu, nesúlad medzi predstavou a skutočnosťou.

Využitím niečieho omylu je pasívne konanie páchatel'a nevytvárajúce nesúlad medzi predstavou a skutočnosťou, avšak tento nesúlad je využitý za účelom obohatenia seba alebo iného.

Dôsledkom uvedenia do omylu a využitia omylu páchatel'om je vykonanie majetkovej dispozície osobou konajúcou v omyle s následným spôsobením škody (aspoň malej) na cudzom majetku a obohatením sa páchatel'a alebo inej osoby. Medzi spôsobením škody na cudzom majetku a omylom osoby musí existovať príčinná súvislosť.

Pokiaľ ide o škodu ako znak skutkovej podstaty trestného činu podľa § 221 Trestného zákona, túto definuje § 124 ods. 1 Trestného zákona, ako je uvedené vyššie, ako ujmu na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho inú ujmu, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom.

Na trestnosť dotknutého činu sa vyžaduje podľa § 17 Trestného zákona úmyselné zavinenie.

Podstatou posudzovaného trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona je, že predávajúci uvedie do omylu kupujúceho tým, že predstiera, že motorové vozidlo, ktoré mu predáva, má najazdený nižší počet kilometrov, ako v skutočnosti má. Tento deklarovaný nižší počet najazdených kilometrov vyplýva aj z tachometra, ktorého údaje boli skôr upravené. Počet najazdených kilometrov, a teda stav tachometra patrí medzi základné technické údaje, na základe ktorých sa záujemca o kúpu ojazdeného motorového vozidla rozhoduje, či motorové vozidlo kúpi alebo nie. Na základe tohto údaju možno určiť technický stav motorového vozidla, jeho životnosť, hrozbu vzniku porúch a predpoklad následných opráv a investícií a tiež jeho kúpnu cenu. Ak teda predávajúci prezentuje, že motorové vozidlo má najazdený nižší počet kilometrov, ako v skutočnosti má, koná v úmysle obohatiť seba alebo iného uvedením do omylu kupujúceho, ktorému v prípade, ak reálne dôjde k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, vznikne v dôsledku tohto jeho konania škoda.

Škoda je znakom skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona. Ako je zrejmé z vyššie uvedeného, určiť výšku škody v posudzovanom prípade trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona možno viacerými spôsobmi.

Spôsob určenia výšky škody uvedený v bode 1 tohto stanoviska v celom rozsahu reflektuje na definíciu škody uvedenú v § 124 ods. 1 Trestného zákona, teda zodpovedá definícii škody ako reálneho úbytku na majetku kupujúceho. Predmetným trestným činom kupujúci stráca časť svojho majetku, ktorá zodpovedá rozdielu cien uvedenému v bode 1 tohto stanoviska, avšak zároveň nadobúda do svojho vlastníctva motorové vozidlo, ktoré síce nie je takej bonity, aká mu bola predávajúcim deklarovaná pri uzatváraní kúpnej zmluvy, teda má viac najazdených kilometrov, ako mu uviedol predávajúci, avšak aj napriek tomu predstavuje majetkovú hodnotu, ktorú uzatvorením kúpnej zmluvy alebo na jej základe kupujúci nadobudol. Ide o majetkovú hodnotu, s ktorou môže kupujúci ďalej disponovať bez obmedzení, teda môže nadobudnuté motorové vozidlo ďalej užívať, môže ho predat' a podobne.

Za účelom čo najobjektívnejšieho stanovenia výšky škody je potrebné znalecké alebo odborné skúmanie.

Ak by bola škoda ako znak skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona určená v dotknutých prípadoch ako celá cena, ktorú zaplatil kupujúci predávajúcemu za motorové vozidlo s tzv. stočeným tachometrom, táto by nezodpovedala definícii škody uvedenej v § 124 ods. 1 Trestného zákona, keďže by nezohľadňovala nárast majetku kupujúceho o nadobudnuté motorové vozidlo. Takýto výklad by v posudzovanom prípade mohol viesť k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane kupujúceho.

Pre úplnosť je na záver potrebné uviesť, že v kontexte vyššie uvedeného trestného činu nielen kupujúci môže byť uvedený do omylu, ale do omylu môže byť uvedená aj iná osoba, ktorá vykoná majetkovú dispozíciu, teda uzatvorí kúpnu zmluvu, avšak na jej majetku nevznikne škoda, keďže kúpna cena bude zaplatená z peňazí patriacich kupujúcemu. Z logiky veci vyplýva, že toto stanovisko sa vzťahuje aj na uvedený prípad.

Toto stanovisko sa neaplikuje na škodu, ktorú si môže uplatniť kupujúci v adhéznom trestnom konaní alebo civilnom konaní. Aplikuje sa len na spôsob určenia škody ako znaku skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona.

Toto stanovisko nadobúda záväznosť **10. januára 2019.**

podpis

JUDr. Jaromír Č i ž n á r
generálny prokurátor Slovenskej republiky